

DE BRITANNICA

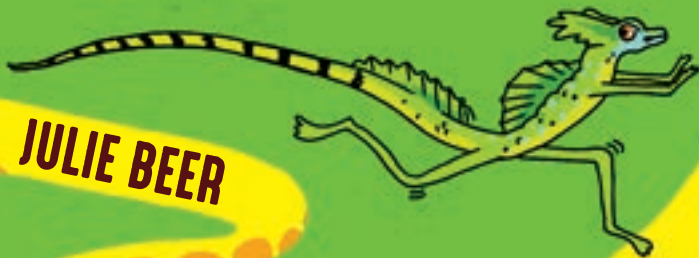
FACTOPEEDIA

DIEREN

BEESTIGE
VOLG HET **PAD** LANGS **400 WEEETJES**

JULIE BEER

met tekeningen van **ANDY SMITH**

Lannoo

INHOUD

BRUL, Vlieg EN
GLIBBER DOOR DEZE
FACTOPEDIA DIEREN! 6

BABYDIEREN 8

OLIFANTEN 10

DIERENGELUIDEN 12

BEESTIGE
WEETJES 14

VOGELS 16

VLEUGELS 18

GROTE ZWEVERS 20

NACHTDIEREN 22

OOGVERBLINDEND 24

BEESTIGE
WEETJES 26

EILANDDIEREN 28

HAGEDISSEN 30

ONTSNAPPINGS-
KUNSTENAARS 32

SLAPENDE DIEREN 34

WALVISSEN 36

DIERENMAALTIJDEN 38

DIERENHUID 40

DIERENKLEUREN 42

DIERVRIENDELIJKE
PLANTEN 44

INSECTEN 46

DIEREN OP GROTE
HOOGTE 48

DIEPZEESCHEPSELS 50

SNEEUW 52

APEN 54

STAARTEN 56

SNELHEIDSMANIAKKEN 58

LUILAKKEN 60

KORAALRIFFEN 62

DIEREN VAN
HET REGENWOUD 64

BEESTIGE
WEETJES 66

GEPAANTSERDE DIEREN 68

UITGESTORVEN DIEREN 70

ONDER NUL 72

DIEPE SLAPERS 74

AUSTRALISCHE
DIEREN 76

RARE EIEREN 78

STEPPEDIEREN 80

KATTEN 82

TUSSEN DE STERREN 84

ZWEMMEN 86

CAMOUFLAGE
BIJ DIEREN 88

MOERASDIEREN 90

MODDER 92

SCHOONMAKEN 94

BONT 96

DIERENRECORDS 98

HOORNS &
GEWEIEN 100

BEESTIGE
WEETJES 102

DIEREN MET EEN
BAANTJE 104

BOERDERIJDIEREN 106

DIERENTANDEN 108

MICROSCOPISCH
KLEINE BEESTJES 110

SNOT 112

DIERENNEUZEN 114

GEURTJES 116

BEESTIGE
WEETJES 118

BEREN 120

POTEN 122

DIERLIJKE FOSSIELEN 124

MYTHISCHE WEZENS 126

PAARDEN 128

SUPERDIEREN 130

BEESTIGE
WEETJES 132

VISSEN 134

DIERENPATRONEN 136

ZWART-WITTE
DIEREN 138

STEEKDIEREN 140

BEESTIGE
WEETJES 142

SCHAALDIEREN 144

DIEREN
EN KUNST 146

DIERENHELDEN 148

GLIMDIERTJES 150

KEVERS 152

DIERENTECHNIEK 154

STEKELIG 156

ZACHT 158

KNAAGDIEREN 160

BEESTIGE
WEETJES 162

RIVIERDIEREN 164

OP HET STRAND 166

SCHILDPADDEN 168

ADEM DIEP IN 170

WEER AANGROEIEN 172

BEESTIGE
WEETJES 174

SLIMME DIEREN 176

DIERENHUIZEN 178

DIERENSLIJM 180

COMMUNICATIE 182

DIERENPOTEN 184

ONDERSTEBOVEN 186

KLEEFDIEREN 188

KIKKERS 190

BEESTIGE
WEETJES 192

PAPADIEREN 194

VERWANTEN 196

ECHT OUD 198

REGISTER 200

DIT ZIJN DE
FACTOPEDIËRS 205

BRONNEN 206

FOTOVERANTWOORDING
207

BRUL, Vlieg en GLIBBER

door deze *Factopedia Dieren!*

Maak je klaar voor een ritje in een dierenachtbaan vol weetjes over honderden gevederde, geschubde, griezelige, aabare en gevaarlijke wezens.

Wist je trouwens dat.....

... mieren geen oren hebben? Ze 'luisteren' door trillingen te voelen met hun poten.

Ook de poten van de aardbeikikker zijn bijzonder! Dat diertje is helemaal rood, maar zijn poten zijn helderblauw: het is net of hij jeans draagt.

Over blauw gesproken... De ogen van een toendra-kariboe veranderen van goudkleurig in de zomer naar diepblauw in de kille winter.

Brrrrr! Krijg het lekker warm dankzij de overlevingsstrategieën van de poolvos, die zijn pluizige staart als een deken om zijn lichaam slaat om warm te blijven.

Je hebt misschien al opgemerkt wat *Factopedia* zo bijzonder maakt: elk feit is *verbonden met het volgende*, op verrassende en zelfs hilarische manieren.

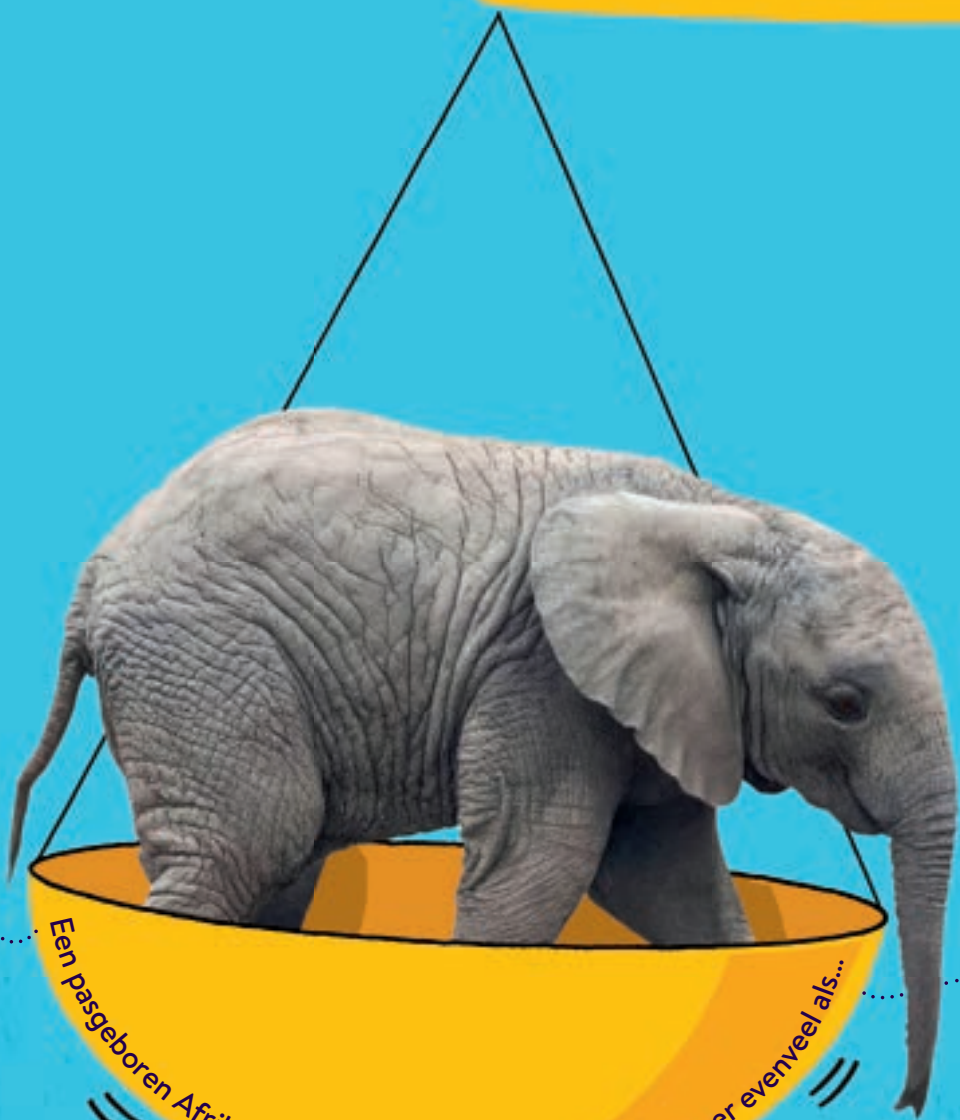
Op dit *Factopedia*-avontuur ontdek je wezens van de **diepste zeeën** tot de **heetste woestijnen** en ontmoet je dieren die in de prehistorie op aarde rondzwierven.

Let op, er loopt meer dan één pad door dit boek. Het pad vertakt zich af en toe, en zo kun je **achteruitspringen** of **vooruitgalopperen** naar een totaal ander (*maar nog steeds verbonden*) deel in de *Factopedia*.

Laat je door je nieuwsgierigheid leiden en kijk waar die je brengt. Een goede plek om te beginnen kan hier zijn, bij het begin.....

Maar als je deze omweg neemt, raak je

gegarandeerd ondersteboven van de *Cassiopea*.

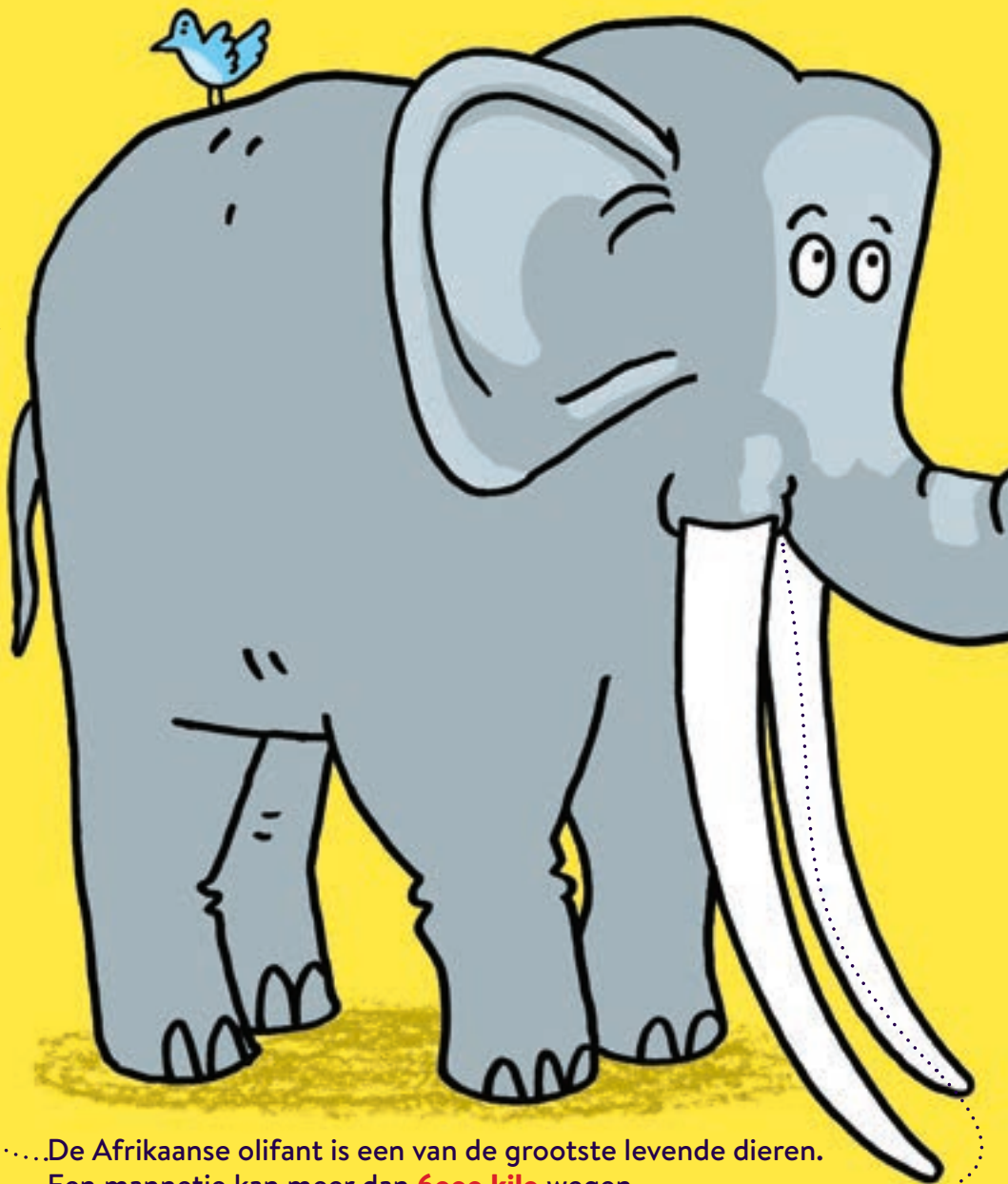

Een pasgeboren Afrikaanse vrouwtjesolifant weegt ongeveer evenveel als...

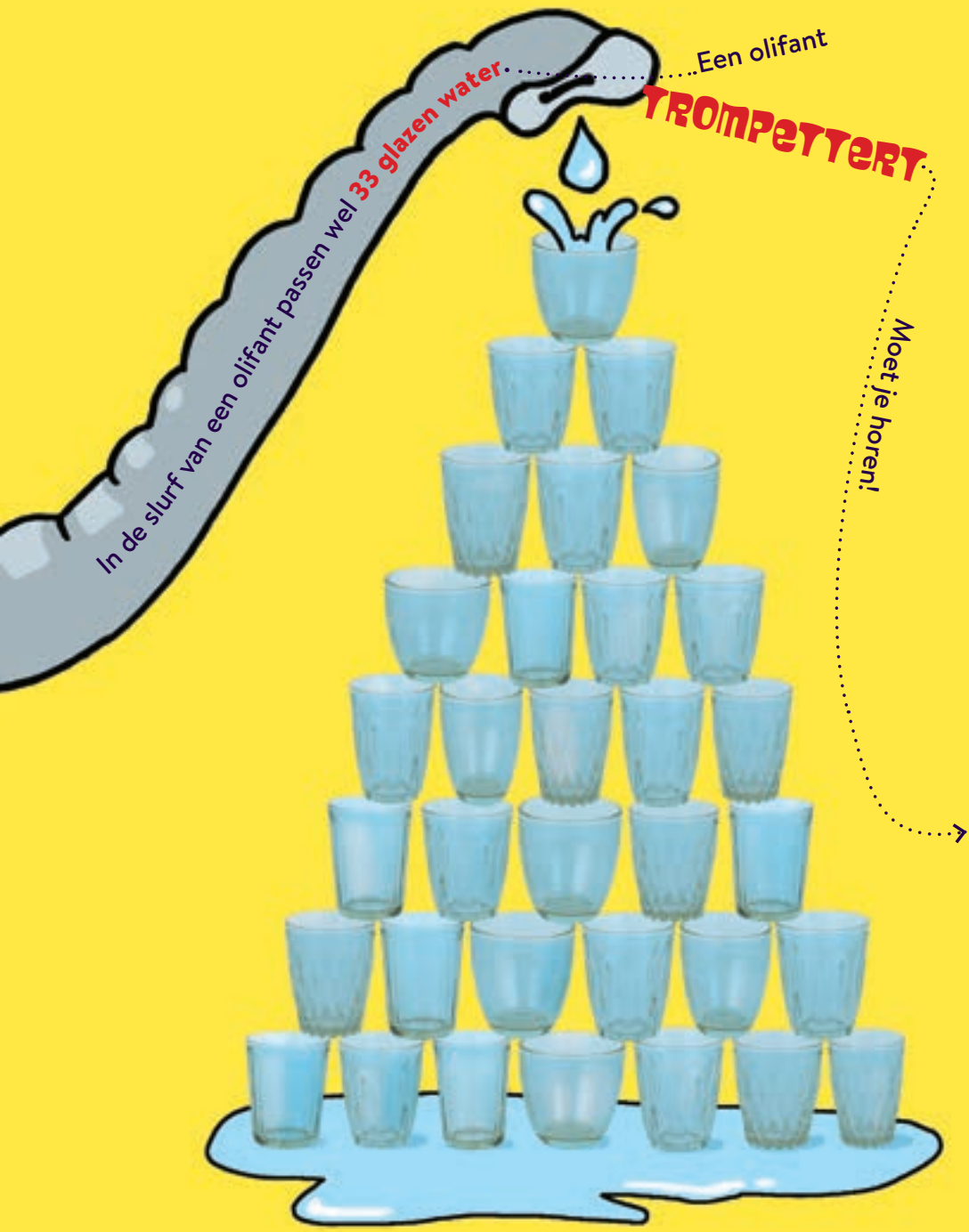
... 28 pasgeboren mensenbaby's.

Over olifanten gesproken

De Afrikaanse olifant is een van de grootste levende dieren.
Een mannetje kan meer dan **6000 kilo** wegen.

In de slurf van een olifant passen wel 33 glazen water.

...Een olifant
TROMPETTERT

Moet je horen!

“
“
ALLIGATORS
MAKEN SOMS
EEN **HOESTEND**
GELUID, DAT
NOEMEN WE
'JAMMEREN'.
”
”

Het
FLUITENDE
GELUID DAT
WALRUSSEN
MAKEN LIJKT OP
Het **FLUITEN**
VAN DE MENS.

Sla fluitend om! →

In het **lichaam** van de lantaarnvis zitten organen die licht uitstralen, waardoor hij in het donker **oplicht**.

.....> Wanneer ze bedreigd wordt, vouwt de rups *Amorpha juglandis* zich samen als een accordeon en komt er een schel fluitend geluid uit de gaten langs haar **lichaam**.

Vuurvliegjes kunnen groen, geel en **oranje oplichten**.

Groene zee-**schildpadden** danken hun naam aan het groen-gekleurde **vet** onder hun schild.

Het gefossiliseerde **schild** van een van de grootste **schildpadden** die ooit werden ontdekt, is bijna 2,4 meter lang en heeft scherpe punten bij zijn nek.

In de winter overleven dwergmaki's uit Madagaskar op het **vet** in hun **staart**.

De ratel aan het uiteinde van de **staart** van een ratelslang is gemaakt van keratine, hetzelfde materiaal waaruit ook hoeven, **horns** en mensenhaar bestaan.

Een soort uitgestorven hertachtig dier dat ongeveer vijf miljoen jaar geleden in Florida leefde, had een **hoorn** op zijn **neus** in de vorm van een katapult.

Als buidelratten worden aangevallen, steken ze hun **tong** uit en verspreiden ze een vieze **geur**. Zo lijkt het of ze dood zijn.

Ezelspinguïns hebben een **oranje tong**, bedekt met stekelige borstelharen, waardoor ze vissen in één hap kunnen doorslikken.

Vrouwelijke papiernautilussen, een soort inktvissen, beschermen hun **eitjes** met een speciaal **schild**, dat ze bouwen van een mineraal dat door hun eigen tentakels wordt afgescheiden.

De **neusgaten** van sommige dieren, zoals elanden, nijlpaarden en zeekoeien, sluiten automatisch als ze **onder water** duiken.

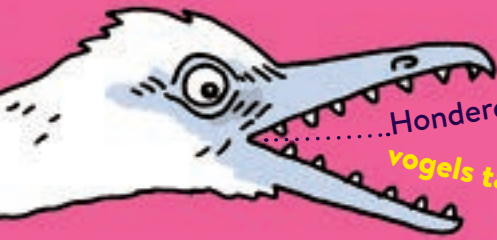

Door een **geur** af te scheiden die naar watermeloen ruikt, weert de *Melibe leonina*, een soort **zeeslak**, belagers af.

De *Doris montereyensis* is een soort **zeeslak** die wel twee miljoen **eitjes** legt, in één lang lint.

Twiet, twiet!

Amerikaanse waterspreeuwen lopen vaak **onder water**, op zoek naar insecten!

...Honderd miljoen jaar geleden hadden

vogels tanden

Kauwen

... Een groep vogels
wordt een
zwerm
genoemd.

... Een mannelijke witte
klokvogel heeft een
lang stuk huid, de
halskwab, aan zijn
snavel hangen. Maar
dat weerhoudt hem
er niet van om de
luidste vogel ter
wereld te zijn. Zijn
roep is zo luid als het
geluid dat uit een
luidspreker komt bij
een rockconcert.

Vijf miljoen jaar geleden kon je de *Pelagornis chilensis* door de lucht zien vliegen. Deze zeevogel had een **spanwijdte die twee keer zo groot was als die van een zeearend.**

Sla je vleugels uit!

Het vlezige stukje huid dat over de snavel van een mannelijke kalkoen hangt, is bedoeld om vrouwtjes aan te trekken.....

De buitentemperatuur moet minstens 13 °C zijn om de vleugels van een monarchvlinder op te warmen: **anders kan hij niet vliegen.**

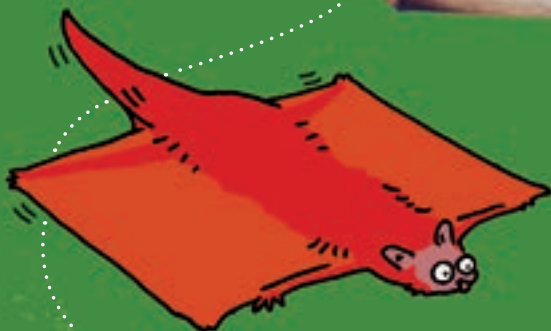

Niet alle dieren hebben vleugels nodig om te zweven.

.....>.....De colugo wordt ook wel **'vliegende maki'** genoemd, hoewel hij niet echt kan vliegen en ook geen maki is. In plaats van te springen, zweven colugo's van boom naar boom, op zoek naar bladeren en fruit. Ze gebruiken daarbij de huid tussen hun ledematen als een soort vleugelpak.

De grootste vliegende eekhoorns, die van boom naar boom zweven, zijn **net zo groot als een huiskat.**

Vliegende vissen gebruiken hun **vleugelachtige vinnen en vorkvormige staart** om door de lucht te zweven.

Kwaak, kwaak

Suikereekhoorns **springen 's nachts door de bossen.**

Door met hun kop te bewegen voor ze opstijgen, kunnen ze de afstand en hoogte bepalen.

Meer nachtdieren

Zwartvoetboomkickers hebben **extra huid tussen hun tenen**, waardoor ze makkelijker tussen de boomtakken kunnen zweven, en extra grote teenbeschermers, waarmee ze bij de landing aan de tak blijven plakken.

Sommige vliegende vissen kunnen over de lengte van ongeveer 15 dubbeldekkerbussen 'vliegen'.....

Als waarschuwing
voordat hij gaat spuiten,
stampt een stinkdier
met zijn voorpoten.

Vreemde voeten

Bruine vleermuizen eten wel
3000 insecten per nacht.

De oren van een kerkuil zitten op verschillende
plekken aan zijn kop. Door die **scheve oren** kan hij
's nachts zijn prooi beter lokaliseren.

